

EUROOPAN PARLAMENTTI

2009 - 2014

Istuntoasiakirja

A7-0044/2013

25.2.2013

MIETINTÖ

miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla annetun neuvoston direktiivin 2004/113/EY saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä ja soveltamisesta
(2010/2043(INI))

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta

Esittelijä: Zita Gurmai

PR_INI

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
PERUSTELUT	8
VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS.....	12

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla annetun neuvoston direktiivin 2004/113/EY saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä ja soveltamisesta (2010/2043(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 19 artiklan 1 kohdan ja 260 artiklan,
- ottaa huomioon miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla 13. joulukuuta 2004 annetun direktiivin 2004/113/EY¹,
- ottaa huomioon 22. joulukuuta 2011 annetut komission suuntaviivat neuvoston direktiivin 2004/113/EY soveltamisesta vakuutuksiin Euroopan unionin tuomioistuimen asiassa C-236/09 (Test-Achats) antaman tuomion valossa²,
- ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen 1. maaliskuuta 2011 asiassa C-236/09 (Test-Achats) antaman tuomion³,
- ottaa huomioon joulukuussa 2010 julkaistun oikeusalan asiantuntijaverkoston raportin ”EU Rules on Gender Equality: How are they transposed into national law?”,
- ottaa huomioon heinäkuussa 2009 julkaistun oikeusalan asiantuntijaverkoston raportin ”Sex Discrimination in the Access to and Supply of Goods and Services and the Transposition of Directive 2004/113/EC”,
- ottaa huomioon sukupuolten tasa-arvoa käsittelevän oikeusalan asiantuntijaverkoston kesäkuussa 2011 esittämän raportin transsukupuolisten ja intersukupuolisten ihmisten syrjinnästä sukupuolen, sukupuoli-identiteetin ja sukupuolen ilmaisemisen perusteella,
- ottaa huomioon 30. maaliskuuta 2004 antamansa päätöslauselman aiheesta ”Ehdotus: neuvoston direktiivi miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla”⁴,
- ottaa huomioon 17. kesäkuuta 2010 antamansa päätöslauselman naisten ja miesten tasa-arvon etenemissuunnitelman 2006–2010 tulosten arvioinnista ja suosituksista jatkotoimiksi⁵,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 48 artiklan,

---

¹ EUVL L 373, 21.12.2004, s. 37.

² EUVL C 11, 13.1.2012, s. 1.

³ EUVL C 130, 30.4.2011, s. 4.

⁴ EUVL C 103, 29.4.2004, s. 34.

⁵ EUVL C 236 E, 12.8.2011, s. 87.

- ottaa huomioon naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan mietinnön (A7-0044/2013),
- A. ottaa huomioon, että direktiivillä kielletään sekä välitön että välillinen sukupuoleen perustuva syrjintä sellaisten tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla, jotka ovat yleisesti saatavilla sekä julkisella että yksityisellä sektorilla;
- B. ottaa huomioon, että direktiivissä käsitellään näkökohtia, jotka liittyvät sukupuoleen perustuvaan syrjintään muualla kuin työmarkkinoilla;
- C. toteaa, että raskaudesta tai äitiydestä johtuva naisten epäsuotuisampi kohtelu on myös kiellettyä, samoin kuin häirintä ja sukupuolinen häirintä sekä käsky tai ohje syrjiä tarjottaessa tai toimitettaessa tavaroita tai palveluja;
- D. katsoo, että Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen tarvittavia toimenpiteitä sukupuoleen perustuvan syrjinnän torjumiseksi käsitellään erityisessä lainsäätämisyjärjestyksessä, joka edellyttää yksimielisyyttä neuvostossa ja parlamentin hyväksyntää (SEUT-sopimuksen 19 artiklan 1 kohta);
- E. ottaa huomioon, että tarjolla olevien tietojen mukaan direktiivi on saatettu osaksi useimpien jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä joko antamalla uutta lainsäädäntöä tai muuttamalla alan lainsäädäntöä;
- F. toteaa, että joissain jäsenvaltioissa direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä on ollut puutteellista tai määräaika on ylittynyt;
- G. katsoo, että joissain tapauksissa kansallinen lainsäädäntö ylittää direktiivin vaatimukset ja kattaa myös koulutuksen tai syrjinnän tiedotusvälineiden ja mainonnan yhteydessä;
- H. katsoo, että direktiivin 5 artiklan 2 kohdassa säädetty poisjättäytymismahdollisuus on johtanut oikeudelliseen epävarmuuteen ja luonut mahdollisia oikeudellisia haasteita pitkällä aikavälillä;
- I. ottaa huomioon, että soveltamista koskevan komission kertomuksen määräaika oli direktiivin mukaan vuonna 2010, mutta sen muutettu määräaika on viimeistään vuonna 2014;
- J. ottaa huomioon, että Euroopan unionin tuomioistuimen 1. maaliskuuta 2011 asiassa C-236/09 (Test-Achats) antamassa tuomiossa todetaan, että direktiivin 5 artiklan 2 kohta, jossa säädetään vakuutuspalveluja ja niihin liittyviä rahoituspalveluja koskevasta poikkeuksesta, on vastoin direktiivillä tavoiteltavaa miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun päämäärää eikä se ole yhteensopiva Euroopan unionin perusoikeuskirjan kanssa;
- K. katsoo, että kyseistä säännöstä on näin ollen pidettävä pätemättömänä asianmukaisen siirtymäajan päätyttyä 21. joulukuuta 2012 lukien;
- L. ottaa huomioon 22. joulukuuta 2011 annetut komission ei-sitovat suuntaviivat, joiden tarkoituksena on selkeyttää tilannetta vakuutuspalvelujen ja niihin liittyvien rahoituspalvelujen osalta;

- M. katsoo, että Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti transihmisten syrjintä ja sukupuoli-identiteettiin perustuva syrjintä voidaan katsoa sukupuoleen perustuvaksi syrjinnäksi¹ naisten ja miesten tasa-arvoon liittyvässä politiikassa ja lainsäädännössä;
1. pitää valitettavana, että komissio ei ole laatinut neuvoston direktiivin 2004/113/EY soveltamista koskevaa kertomustaan tai julkaissut ajantasaisia tietoja meneillään olevasta kansallisesta täytäntöönpanoprosessista;
  2. panee merkille, että Test-Achats-ratkaisu on voinut vaikuttaa jäsenvaltioiden täytäntöönpanoprosessiin, mutta panee merkille, että tämä yksin ei voi olla perusteena sille, että direktiivissä vaadittua kertomusta ei ole julkaistu ajallaan;
  3. kehottaa komissiota julkaisemaan kertomuksensa ja kaikki saatavilla olevat tiedot mahdollisimman nopeasti;
  4. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan konkreettisia toimia direktiivin ja sen vaikutusten selittämiseksi konkreettisten esimerkkien avulla, jotta voidaan varmistaa, että sekä naiset että miehet voivat kokea direktiivin täysin omakseen ja käyttää sitä asianmukaisella tavalla tehokkaana välineenä oikeuksiensa takaamisessa niin, että kaikki hyödykkeet ja palvelut ovat yhtäläisesti miesten ja naisten saatavilla;
  5. pitää myönteisenä Test-Achats-ratkaisua, mutta katsoo, että se on aiheuttanut jatkuvaa epävarmuutta vakuutusmarkkinoilla; odottaa, että kehitetään molempiin sukupuoliin sovellettavia perusteita niin, että niiden avulla voidaan saada aikaan useisiin riskitekijöihin perustuva hinnoittelu, jossa otetaan huomioon oikeudenmukaisella tavalla yksilöiden riskin taso sukupuolesta riippumatta, ja voidaan havaita kaikki mahdollinen sukupuoleen perustuva syrjintä;
  6. katsoo, että komission antamat suuntaviivat, jotka eivät ole sitovia ja joilla ei ole lainsäädännöllistä vaikutusta, eivät ole täysin poistaneet tätä epävarmuutta;
  7. kehottaa komissiota ryhtymään käytännön toimiin ongelman ratkaisemiseksi ja esittämään uuden lainsäädäntötekstin, joka vastaa täysin suuntaviivoja;
  8. toteaa, että vakuutusalan olisi pyrittävä mukauttamaan maksut vastaamaan molempiin sukupuoliin sovellettavia perusteita niin, että käytetään muihin tekijöihin perustuvia vakuutusmatemaattisia laskelmia;
  9. kehottaa komissiota käynnistämään vakuutusalan kanssa riskienarviointia koskevan epävirallisen vuoropuhelun;
  10. kehottaa komissiota esittelemään menetelmän, jonka avulla se aikoo tutkia Test-Achats-ratkaisun vaikutusta vakuutusten hinnoitteluun;
  11. kehottaa komissiota tutkimaan asiaa myös kuluttajansuojamenetelmien osalta;

---

¹ Asia C-13/94 (P. vastaan S. ja Cornwall County Council); asia C-117/01 (K.B. vastaan National Health Service Pensions Agency ja Secretary of State for Health); asia C-423/04 (Sarah Margaret Richards vastaan Secretary of State for Work and Pensions)..

12. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita seuraamaan tiiviisti vakuutusmarkkinoiden kehitystä ja toteuttamaan ongelman ratkaisuun tarvittavia toimia ja välttämään perusteettomia korkeita hintoja, jos se havaitsee merkkejä tosiasiallisesta epäsuorasta syrjinnästä;
13. korostaa, että tämä direktiivi ei rajoitu pelkästään vakuutusalaan ja että sen laajempi soveltamisala ja kehittämismahdollisuudet, jotka liittyvät tavaroiden ja palveluiden saantiin sekä julkisesti että yksityisesti, on selvitettävä yksityiskohtaisesti, jotta sekä naiset että miehet voivat ymmärtää täysin sen laajuuden ja tarkoituksen ja näin hyödyntää sen ominaisuuksia ja mahdollisuuksia asianmukaisella tavalla;
14. panee merkille, että todistustaakan siirtymistä koskeva säännös on pantu täytäntöön useimpien jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä; kehottaa komissiota seuraamaan tämän säännöksen soveltamista kaikissa jäsenvaltioissa;
15. kehottaa komissiota tarkastelemaan raskaudesta, äitiyden suunnittelusta ja äitiydestä johtuvaa syrjintää, joka liittyy esimerkiksi asumiseen (asunnon vuokraaminen) tai ilmenee lainojen saantiin liittyvinä ongelmina ja joka liittyy lääkinnällisten tuotteiden ja terveyspalvelujen saantiin erityisesti laillisesti tarjolla olevaan lisääntymisterveydenhuoltoon ja sukupuolenvaihdokseen liittyvään hoitoon pääsyt osalta;
16. kehottaa komissiota seuraamaan erityisen tarkasti kaikenlaista imettämiseen liittyvää syrjintää ja mahdollista syrjintää, joka liittyy hyödykkeiden ja palveluiden saatavuuteen julkisissa tiloissa ja alueilla;
17. kehottaa komissiota seuraamaan direktiivin täytäntöönpanoa ja soveltamista liittyen raskaana oleviin turvapaikkaa hakevien naisiin, jotka odottavat turvapaikkahakemustensa tulosta, jotta voidaan varmistaa, että nämä naiset kuuluvat asianomaisten sopimusten ja tuotteiden alaisuuteen;
18. panee pettyneenä merkille, että joissakin jäsenvaltioissa naispuoliset yrittäjät ja erityisesti yksinhuoltajanaiset kohtaavat usein syrjintää, kun he yrittävät saada lainoja tai luottoa yrityksiään varten, ja he kohtaavat edelleen usein sukupuolia koskeviin stereotyyppisiin perustuvia esteitä;
19. kehottaa komissiota harkitsemaan tiedotusvälineiden ja mainonnan sisällön sisällyttämistä direktiivin soveltamisalaan, kun otetaan huomioon sen merkitys sekä huomattava vaikutus, joka koulutuksella on sukupuoleen perustuvien stereotyyppien syntyyn, säilymiseen ja kehittymiseen sekä tyttöjen yhä lisääntyvään seksuaalisointiin;
20. kehottaa komissiota keräämään parhaita käytäntöjä ja saattamaan ne jäsenvaltioiden käyttöön, jotta tarjotaan tarvittavat resurssit positiivisten erityistoimien tukemiseen sekä varmistetaan säännösten parempi täytäntöönpano kansallisella tasolla;
21. kiinnittää huomiota siihen, että jotkin tasa-arvoa käsittelevät elimet ovat tehottomia, koska niiltä puuttuu todellinen kyky toimia eikä niillä ole riittävästi henkilöstöä eikä varoja;
22. kehottaa komissiota seuraamaan perusteellisesti ja asianmukaisesti direktiivin voimaantulon jälkeen perustettujen tasa-arvoa edistävien elinten tilannetta sekä tarkistamaan, täytyvätkö kaikki EU:n lainsäädännössä vahvistetut ehdot; korostaa

erityisesti, että tämänhetkisellä talouskriisillä ei voida perustella tasa-arvoa edistävien elinten asianmukaiseen toimintaan liittyviä puutteita;

23. korostaa, että komissiolta kaivataan tietoa ja lisää avoimuutta käynnissä olevista rikkomusmenettelyistä ja toimista;
24. kehottaa komissiota perustamaan julkisen tietokannan sukupuoleen perustuvaan syrjintään liittyvästä lainsäädännöstä ja oikeuskäytännöstä; vaatii parantamaan sukupuoleen perustuvan syrjinnän uhrien suojelua;
25. huomauttaa, että tarvitaan taloudellista tukea saavaa ja EU:n koordinoimaa täydennyskoulutusta sukupuoleen perustuvan syrjinnän alalla aktiivisesti toimiville oikeusalan henkilöille niin, että otetaan huomioon kansallisten tuomioistuinten asema;
26. huomauttaa, että direktiivi on saatettava ajallaan osaksi kansallista lainsäädäntöä kaikissa jäsenvaltioissa;
27. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille.

PERUSTELUT

Yleinen tausta

Miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla annettu direktiivi 2004/113/EY (jäljempänä 'direktiivi') merkitsi tärkeää askelta EU:n sukupuolten tasa-arvoa koskevan lainsäädännön kehityksessä, kun se tuli voimaan 21. joulukuuta 2004.

Direktiivissä käsitellään sukupuolten tasa-arvoa ja sukupuoleen perustuvaa syrjintää ensimmäistä kertaa muulla kuin työllisyyden alalla EU:n tasolla. Direktiivillä kielletään sekä välitön että välillinen sukupuoleen perustuva syrjintä sellaisten tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla, jotka ovat yleisesti saatavilla sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Raskaudesta tai äitiydestä johtuva naisten epäsuotuisampi kohtelu on myös kiellettyä samoin kuin häirintä ja sukupuolinen häirintä sekä käsky tai ohje syrjiä tarjottaessa tai toimittaessa tavaroita tai palveluja. Direktiivin oikeusperustana oli entinen EY:n perustamissopimuksen 13 artikla.

Jäsenvaltioiden oli viimeistään 21. joulukuuta 2007 mennessä pantava direktiivi täytäntöön direktiivin 17 artiklan mukaisesti. Euroopan komission oli määrä laatia 21. joulukuuta mennessä yhteenveto täytäntöönpanon arvioimiseksi.

Useiden viivästysten jälkeen Euroopan komissio kuitenkin ilmoitti esittelijälle, ettei täytäntöönpanokertomusta laadittaisi ennen vuotta 2014. Esittelijä on toistuvasti ilmaissut tyytymättömyytensä ja korostanut täytäntöönpanokertomuksen sekä täsmällisten ja ajantasaisten tietojen kiireellistä tarvetta, jotta direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä voitaisiin arvioida, mutta kertomuksen viivästyminen on tästä huolimatta vahvistettu. Euroopan komissio selitti, että asian Test-Achats seuraukset (katso jäljempänä) muuttivat painopisteitä ja että vakuutusosalalle aiheutuvat muutokset tekivät täytäntöönpanokertomuksesta ennen aikaisen. Esittelijän mielestä kertomus olisi silti ollut erittäin tarpeellinen, koska useat direktiivin täytäntöönpanoa koskevat näkökohdat edellyttävät riittävän ajoissa tehtyä perusteellista tutkimusta.

Vakuutuspalvelut ja niihin liittyvät rahoituspalvelut sekä asia Test-Achats

Direktiivi on osoittautunut ristiriitaiseksi siltä osin, kuin siinä käsitellään sukupuolen käyttämistä vakuutuspalveluja ja niihin liittyviä rahoituspalveluja koskevien maksujen ja etuuksien laskennassa. Direktiivin 5 artiklan 1 kohdassa säädetään, että se ei saa johtaa eroihin yksilöiden maksuissa ja etuuksissa. Poikkeuksena yleiseen sääntöön 5 artiklan 2 kohta tarjosi kuitenkin jäsenvaltioille mahdollisuuden päättää ennen 21. joulukuuta 2007 sallia suhteelliset erot yksilöiden maksuissa ja etuuksissa, jos sukupuolen käyttäminen on määräävä tekijä asiaankuuluvien ja tarkkojen vakuutusmatemaattisten tietojen ja tilastotietojen perusteella tehtävässä riskinarvioinnissa. Tähän poikkeukseen ei liittynyt ajallisia rajoituksia.

Kaikki jäsenvaltiot ovat hyödyntäneet kyseistä poikkeusta yhden tai useamman vakuutustyyppin yhteydessä (erityisesti henki- tai eläkevakuutuksissa). Kiista Belgian kansalliseen lainsäädäntöön sisältyvän henkivakuutuksia koskevan poikkeuksen laillisuudesta

johti kuitenkin unionin tuomioistuimen 1. maaliskuuta 2011 antamaan tuomioon asiassa Test-Achats (C-236/09).

Tuomion mukaan direktiivin 5 artiklan 2 kohta on vastoin direktiivillä tavoiteltavaa miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun päämäärää, eikä se ole yhteensopiva Euroopan unionin perusoikeuskirjan kanssa. Näin ollen kyseistä säännöstä on pidettävä pätemättömänä asianmukaisen siirtymäajan päätyttyä 21. joulukuuta 2012 lukien.

Tuomiolla on merkittäviä taloudellisia seurauksia, joita on vaikea arvioida. Sukupuolen ja vakuutus tuotteiden välisestä suhteesta tulee monimutkaisempi, kun otetaan huomioon myös markkinoilla olevien tuotteiden monimuotoisuus, ja erilainen kohtelu vakuutusten hinnoittelussa tapahtuu periaatteessa objektiivisten määrävien tekijöiden perusteella. Ala on tähän asti pitänyt sukupuolta tällaisena tekijänä.

Kuluttajien suhteen suurimmat huolenaiheet liittyvät siihen, että on odotettavissa, että henkivakuutusten ja moottoriajoneuvojen vastuuvakuutusten maksut nousevat välittömästi erityisesti naisten osalta.

Mitä sosiaalisia seurauksia hintojen mahdollisesta noususta aiheutuu? Tuomiolla saattaa myös olla merkittäviä vaikutuksia yksityisiin eläkkeisiin ja säästöjärjestelmiin, ja se saattaa yleensäkin vaikuttaa yleiseen keskusteluun eläkkeiden riittävydestä.

Ottaen huomioon lyhyen siirtymäkauden komissio korosti, että sen näkemyksen mukaan lainsäädännön muuttaminen ei ole välttämätöntä, ja antoi täytäntöönpanoa koskevat suuntaviivat tiedonannon muodossa 22. joulukuuta 2011.

Esittelijän mielestä oikeusvarmuutta tarvitaan selvästi, ja suuntaviivat eivät riitä varmistamaan soveltamisessa tarvittavaa varmuutta ja johdonmukaisuutta pitkällä aikavälillä.

Yleiskuva direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä

Tarjolla olevien tietojen mukaan¹ direktiivi on saatettu osaksi useimpien jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä joko antamalla uutta lainsäädäntöä tai muuttamalla alan lainsäädäntöä. Joissain tapauksissa kansallinen lainsäädäntö ylittää direktiivin vaatimukset ja kattaa myös koulutuksen tai syrjinnän tiedotusvälineiden ja mainonnan yhteydessä².

Joissain jäsenvaltioissa direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä oli vaillinaista, tai määräaika lykättiin. Kansallisen lainsäädännön selkeyden puutetta tai jopa sen abstraktia ja epämääräistä luonnetta pidettiin myös ongelmallisina näkökohtina.

Sukupuoleen perustuva syrjintä tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla

Useat kysymykset kaipaisivat erityistä huomiota, koska tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla tapahtuvassa syrjinnässä on merkittäviä eroja jäsenvaltioiden välillä. Ne

---

¹ Raportti "Sex Discrimination in the Access to and Supply of Goods and Services and the Transposition of Directive 2004/113/EC", oikeusalan asiantuntijaverkosto, heinäkuu 2009, komission toimeksiannosta.

² Raportti "EU Rules on Gender Equality: How are they transposed into national law?", oikeusalan asiantuntijaverkosto, päivitys vuonna 2010, komission toimeksiannosta.

koskevat määritelmien tulkintaa tai täytäntöönpanon astetta, joka heijastuu myös kansalliseen oikeuskäytäntöön.

Raskaudesta tai äitiydestä johtuvia syrjintätapauksia ilmoitettiin tapahtuneen esimerkiksi asuntoalalla (asunnon vuokraaminen), tai ne ilmenivät lainan saantiin liittyvinä ongelmina. Myös lääkinnällisten tuotteiden ja terveystalvelujen saanti osoittautui ongelmalliseksi erityisesti laillisesti tarjolla olevaan lisääntymisterveydenhuoltoon pääsyn osalta.

Imettämiseen liittyvä syrjintä on näkökohta, johon on vielä puututtava usean jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä. Vaikka itse direktiivillä ei säännelläkään vanhempiin kohdistuvaa syrjintää, tämä äitiyteen tiiviisti liittyvä syrjinnän muoto korostui ongelmallisena erityisesti julkisiin tiloihin pääsyn tai joukkoliikenteen käytön yhteydessä tai pienten tai vammaisten lasten vanhemmille tarkoitettujen palvelujen puutteena.

Tarjolla olevien tietojen mukaan muualla kuin työpaikalla tapahtuneesta häirinnästä tai sukupuolisesta häirinnästä oli tehty muutamia ilmoituksia. Myös tiedotusvälineiden ja mainonnan sisältöä, joka tällä hetkellä ei kuulu soveltamisalaan, tulisi arvioida tästä näkökulmasta, kun otetaan huomioon huomattava vaikutus, joka näillä aloilla on koulutukseen ja stereotyyppien syntyyn, säilymiseen, paluuseen ja kehittymiseen.

Positiiviset erityistoimet, suotuisampi kohtelu raskauden yhteydessä

Useimpien jäsenvaltioiden kansallinen lainsäädäntö mahdollistaa positiiviset erityistoimet, mutta erityistoiimien aste ja laajuus vaihtelevat. Parhaiden käytäntöjen kerääminen, niiden saattaminen jäsenvaltioiden käyttöön sekä tarvittavien resurssien tarjoaminen positiivisten erityistoiimien tukemiseen varmistaisi säännösten paremman täytäntöönpanon kansallisella tasolla.

Useissa jäsenvaltioissa on olemassa raskauden tai äitiyden aikaista naisten suojelua koskevia suotuisampia säännöksiä, mutta yksi esiin tuoduista ongelmista liittyy siihen, että joissain tapauksissa direktiivin säännösten pelkkä kopiointi kansalliseen lainsäädäntöön johtaa monitulkintaisuuteen täytäntöönpanon yhteydessä.

Todistustaakka ja tasa-arvoa edistävät elimet

Direktiivi siirtää todistustaakan. Vastaajan on näytettävä toteen, että yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ei ole rikottu uhrin esittämän näytön perusteella. Tämä säännös pantiin täytäntöön useimpien jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä tavaroiden ja palvelujen saatavuuden yhteydessä, ja se antoi tilaa oikeuskäytännölle kansallisella tasolla.

Direktiivissä määritellään tasa-arvoa edistävät elimet.

Tärkein havaittu seikka koskee sitä, että vaikka useimmat jäsenvaltiot ovat perustaneet ”tasa-arvoa edistäviä elimiä”, kaikki EU:n lainsäädännössä esitetyt ehdot eivät täyty (elinten valmiudet suorittaa tehtävät itsenäisesti, niiden toimivalta jne.).

Suosituks

Tämän mietinnön tavoitteena on arvioida direktiivin 2004/113/EY seurauksia ja täytäntöönpanon astetta jäsenvaltioissa, tunnistaa nykyiset puutteet ja suositella mahdollisia ratkaisuja niiden poistamiseksi.

Tiedonsaannin ja luotettavien tietojen merkitystä pitäisi korostaa. Lisäksi komissiolta kaivataan lisää avoimuutta käynnissä olevista rikkomusmenettelyistä ja toteutetuista toimista. Julkinen tietokanta sukupuoleen perustuvaan syrjintään liittyvästä lainsäädännöstä ja oikeuskäytännöstä voisi olla väline sukupuoleen perustuvan syrjinnän uhrien suojelun tehostamiseksi.

Kun otetaan huomioon kansallisten tuomioistuinten asema, taloudellista tukea saava ja EU:n koordinoima täydennyskoulutus alalla aktiivisesti toimiville oikeusalan henkilöille on myös tehokkaan täytäntöönpanon edellytys.

Kansallisten tasa-arvoa edistävien elinten osalta on välttämätöntä seurata tehokkaammin, miten ne suorittavat tehtävänsä ja täyttävätkö ne EU:n tasolla asetetut vaatimukset, sekä edistää parhaiden käytäntöjen vaihtoa kyseisten elinten välillä.

Direktiivien oikea-aikainen saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä on myös välttämätöntä. Esittelijä katsoo, että tulevaisuudessa komission pitäisi hyödyntää täysimääräisesti toimivaltaansa ja kannustaa jäsenvaltioita saattamaan direktiivit osaksi kansallista lainsäädäntöä lainsäätäjän asettamien määräaikojen puitteissa (SEUT-sopimuksen 260 artikla).

Tiedottaminen EU:n kansalaisille heidän oikeuksistaan on tärkeä näkökohta näiden oikeuksien hyödyntämiseksi ja paremman täytäntöönpanon varmistamiseksi. Olisi edistettävä voimakkaasti toimenpiteitä, kuten tiedotuskampanjoiden järjestämistä EU:n ja kansallisella tasolla.

Kun täytäntöönpanon yhteydessä syntynyt EU:n ja kansallisen tason nykyinen oikeuskäytäntö otetaan huomioon, EU:n ja kansallisen tason tulevan lainsäädännön osalta pitäisi painottaa oikea-aikaisten toimien tarvetta oikeusvarmuuden ja selkeiden, yksiselitteisten säännösten aikaansaamiseksi.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	19.2.2013
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 29 -: 0 0: 4
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Regina Bastos, Edit Bauer, Andrea Češková, Marije Cornelissen, Tadeusz Cymański, Iratxe García Pérez, Zita Gurmai, Mikael Gustafsson, Mary Honeyball, Sophia in 't Veld, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Silvana Koch-Mehrin, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Ulrike Lunacek, Elisabeth Morin-Chartier, Krisztina Morvai, Siiri Oviir, Joanna Senyszyn, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská, Inês Cristina Zuber
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Izaskun Bilbao Barandica, Minodora Cliveti, Silvia Costa, Anne Delvaux, Mariya Gabriel, Nicole Kiil-Nielsen, Katarína Neveďalová, Doris Pack, Licia Ronzulli, Angelika Werthmann